

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

§. II. A quo Iudice, & qua poena Haeretici puniantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

§. II.

*A quo Iudice, & qua poena
Heretici puniantur.*

18 **Q**uamuis hæresis crimen à lege civili multis pœnis, & præcipuè ultimo supplicio puniatur, ut in *l. Arriani, & l. quicumque*, ut tot. tit. C. de Heret. & manich. nihilominus hoc delictum non est mixti fori, sed merè ecclesiasticum; & ideo Iudices sæculares sese intrormittere nõ possunt, ut est tex. in c. ut inquisitionis de Heret. in 6. & statuit etiam Greg. XIV. in constit. que incip. Cum alias nonnulli, quam refert Quarant. in ver. Reuerentia Diuinorũ, & in hoc conueniunt omnes Doctores.

Hæc igitur cognitio ad Episcopos, & Inquisitores tantum spectat *cl. 1. §. propter quod de Heret.* qui tamquam sedis Apostolicæ delegati etiam contra Regulares, & alios exemptos procedunt *cap. ad abolendam de Heret. cap. accusatus §. sacerdotes eod. tit. in 6.* nec possunt Superiores

19 Regularium hac in re se intrormittere cum suis subditis, sed debent eos illicõ deferre ad Sanctũ Tribunal. ex decreto Pauli V. apud Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 2. all. 40. n. 39. Ricc. in Collect. decis. 567. par. 3. & in Prax. par. 1. ref. 557. Megal. var. resol. tom. 1. ref. 21. num. 11.

20 Hinc fit, vt Rei etiam ex alio crimine capti per alios Iudices, si de hæresi sint accusati, ad Inquisitores, si eos postulauerint, sunt remittendi: & interim exequutio

ratione aliorum criminum est suspendenda, quouique de hæresis crimine cognoscatur, ut d. Trasmier. in Tract. de Polygam. lib. 2. quæst. 16. n. 5. & seq. quem refert, & sequitur Barbof. d. par. 2. all. 40. num. 51.

21 Quare si in eodem loco adfit Episcopus, & Inquisitor, potest vterque tam simul, quam diuisim inquirere, reos citare, arrestare, siue capere, ac tuta custodia mancipare *d. cl. 1. §. propter quod.* & notat etiam Piaser. in Prax. Episc. par. 2. cap. 4. n. 39. Marcell. Vulp. in Prax. Iudic. for. Eccles. c. 41. n. 32.

22 Debent tamen Episcopi illum in procedendo modum seruare, quem Inquisitores seruare tenentur per iura communia, vel per speciales cõcessionis, seu ordinationes sedis Apostolicæ *cap. per hos de Heret. in 6.* & ideo in examine testium ultra Iudicem, & Notarium, debent interuenire duæ Religiosæ, & discretæ personæ propter pondus criminis *cap. ut officium §. verum quia eod. tit. in 6.* & si Religiosi, aut Clerici non inueniantur, possunt adhiberi etiam laici, modò sint honesti, ac graues, *Genuens. in Prax. Archiep. cap. 68. n. 1. Piaser. loco cit. num. 41.* quod etiam seruari debet in examine Rei, *Marcell. Vulp. d. cap. 41. num. 34.* vbi etiam dicit, quod si Episcopus, vel Inquisitor nõ possit alias duas reperire personas, quæ huiusmodi examini testium, vel Rei interueniant, debet saltem in fine examinis coram duobus testibus depositio legi, idque in actis registrari.

Testes

Testes autem sunt diligenter interrogandi, an Inquisitus protulerit hæresim seriò, vel iocosè vel ex ignorantia, vel referendo aliorum opinioniones, & qua intentione, *vt d. Genuens. in Prax. Archiep. cap. 68. n. 1.* non enim dicitur hæreticus, nisi qui pertinaciter credit aliquam hæresim, seu qui contra scripturam sacram, aut ecclesiæ catholicæ definitionem sciens errat *cap. qui in ecclesia 24. q. 3. clem. vn. §. porrò de sum. Trinit. S. Tho. 2. 2. q. 11. art. 2. Nau. cap. 11. num. 22. & alij apud Dian. par. 4. tr. 7. ref. 36. vers. quare.*

Vnde si quis sententiam suam quamuis falsam, atque perversam nulla pertinaci animositate defendat, quærat autem tota sollicitudine veritatem, corrigi paratus, cum inuenerit, nequaquam est inter hæreticos computandus *cap. dixit Apostolus 24. q. 3.*

23 Ad torturam verò, vel ad sententiam neque Inquisitor sine Episcopo, aut eius Vicario, neque Episcopus sine Inquisitore procedere potest *cap. vt commissi de Hæret. in 6. d. cl. 1. §. propter quod* Vnde non potest Inquisitor sine Episcopo cogere reū ad abiurationem, quia abiuratio quædam, condemnatio est *Barbof. d. par. 2. all. 40. num. 39. vbi cit. Zanard. in Direct. Theol. par. 2. cap. 6. quæst. 15. Azor. instit. mor. par. 1. lib. 8. c. 18. q. 16. Molin. de Iust. tract. 5. disp. 28. num. 19.*

24 Si verò in sententia proferenda non cõueniant, tunc per vtrūque negotium sufficienter instrumentum ad sedem apostolicam re-

mitti debet *cap. per hoc de Hæret. in 6.* potest tamen alter sine altero reos absolueret: quia ius antiquum solum correctum est in cõdemnatione *secundum glos. in d. clem. 1. ver. contra eos, quam esse communiter receptam dicit Clar. in ver. Hæresis vers. sed quis inter.* Sed contrarium tenet Simanc. *in Cathol. Instit. tit. 3. nu. 9. Roias sing. 27. num. 7. Zech. in Sum. tract. 1. tit. de fide cap. 11. num. 14. Azor. to. 1. lib. 3. cap. 18 q. 16. quos refert: & sequitur Dian. par. 4. tr. 8. ref. 50. & ideò opinio d. glos. non est admitenda, nisi vbi adesset consuetudo in contrarium legitimè prescripta.*

25 Obserua tamen, quod licet in alijs criminibus post sententiam absolutoriam nõ possit reus absolutus iterum de eodem crimine vexari, tamen in crimine hæresis contrarium statuit Pius V. *vt refert Dian. par. 4. tr. 7. ref. 35.* nam in tali causa sententia absolutoria nunquam transit in rem iudicatã & ideò probationes superuenientes coniungi possunt cum præcedentibus insufficientibus *iuxta communem Doctorum sententiam.*

26 Obserua 2. quod postquam cõcorditer Episcopus, & Inquisitor imposuerunt delinquenti aliquã pœnam, possunt illam mitigare, vel mutare, non tamen vnus sine alio *cap. vt commissi de Hæret. in 6. & ita statuisse etiam Urbanum VIII. refert Dian. p. 4. tr. 7. ref. 37:* vbi addit, quod in Inquisitione Hispana ex priuilegio speciali summi Pontificis solus supremus Inquisitor potest minuire, & rela-

xare pœnas delinquentibus impositas.

27 Vbi verò Sancta Inquisitio sita non est, Inquisitorum munus Episcopi præstant *Barbos. d. par. 2. all. 40. num. 39.* & habent eadem privilegia circa officium Inquisitionis, quæ habent Inquisitores delegati *Ricc. in Prax. for. eccles. par. 2. ref. 203. ubi citat Pegn. in 3. p. Direct. Inquis. schol. 112.*

28 Hæretici autem formales, si nolint ad fidem ecclesiæ redire, vltra excommunicationem in Bulla: Cœnæ contentam, & infamiam, de qua in *cap. infames 6. q. 1. sæculari iudicio relinquuntur animadversione debita puniendi, clericis à suis ordinibus prius degradatis, & excommunicatis 2. ex. de Hæret. siue confessi fuerint, siue per legitimos testes conuicti, ut dicunt DD. apud Dian. d. par. 4. tr. 7. ref. 25 & de consuetudine tam laici, quàm clerici igne comburantur, ut d. Vitali. de Malis. tit. de Crimin. Hæref. num. 6. & si absentes fuerint, eorum statua comburitur Dian. par. 4. tr. 7. ref. 27. Idem dicendum de Apostatis à fide, qui subiacent eisdem pœnis, quibus subduntur hæretici *cap. contra Christianos de Hæret. in 6.**

Addit Loccatell. de *Question. Iudic. insp. 5. numero 191.* quod in hoc crimine, si reus interrogatus non vult respondere, vel obscure responderet, vti pertinax, & conuictus potest condemnari.

Magistratus verò sæcularis quæcumque hæreticum sibi à iudicibus fidei traditum debet ultimo supplicio afficere non obstante,

quavis appellatione *cap. ut inquisitionis de Hæret. in 6. ubi omnes Leges ciuiles in fauorem fidei cõditæ contra hæreticos approbantur, ut notat etiam Boss. tit. de Hæret. nu. 37. nec potest Iudex laicus in tali casu pœnam commutare, nec aliquo modo de hoc crimine cognoscere d. cap. ut inquisitionis & est communis DD. opinio, ut d. Clar. §. fin. q. 96. vers. quæro etiam alias esset suspectus de Hæresi, & possit ab Inquisitoribus puniri, ac iurisdictione priuari *cap. ad abolendam de Hæret. Barbos. d. all. 40. num. 51. ubi citat Rebuff. to. 2. ad leg. Gall. tit. de Litter. requisitor. in prin. ip. n. 20. Menoch. de Præsumpt. lib. 5. quest. 6. num. 31.**

Obserua tamen, quod Inquisitor, & Episcopus non condemnant ad mortem, sed tantum declarant, reum esse hæreticum, ipsumque exuunt privilegio clericali, si est Clericus, ut d. Boss. tit. de for. comp. nu. 160. Clar. in §. fin. q. 36. vers. sed quæro Bonac. to. 2. disp. 10. q. 2. pun. 1. §. 4. n. 9. non enim potest Iudex ecclesiasticus sententiam sanguinis ex: Nè Cler. vel Monach.

Filij quoque hæreticorum vsq; ad secundam lineam paternam, ad primam verò maternam sunt inhabiles ad officium ecclesiasticum, seu sæculare, si eorum Patres ante mortem ecclesiæ reincorporati non fuerint *cap. statutum 2. de Hæret. in 6.* quemadmodum in crimine læsæ maiestatis humanae filij delinquentis ab honoribus, & officijs arcantur, ac perpetuam incurrunt infamiam l.

quis-

quisquis *S. filij C. ad l. Tul. maiest.*
 Præterea bona hereticorum ipso iure sunt confiscata *cap. cum secundum de Heret. in 6.* illaque de iure applicantur fisco ecclesiæ in terris ecclesiæ; sed in terris imperij applicantur fisco Curie secularis; etiã si catholicos habeant filios *cap. vergentis ex eod. tit. Boss. tit. de Heret. num. 33.* Bona autem clericorum in tali casu applicantur ecclesijs, ubi sunt beneficiati: & si plura beneficia obtineant, inter ecclesias diuidantur pro rata *cap. excommunicamus S. damnati iuncta glos. in ver. stipendia eod. tit.* si verò beneficia non habeant, pertinent ad fiscum Ecclesiæ Cathedralis *ut d. Clar. in S. heresis vers. item bona;* sed hodiè locis pijs applicantur *ex decreto Concilij Tridentini sess. 25. de ref. cap. 3.* quare bona alienata ab heretico à die commissi criminis, & ante sententiam declaratoriam recuperat fiscus ab emptoribus etiam bonæ fidei, nec tenetur restituere pretium huiusmodi emptoribus *Ricc. in Collect. dec. 3640. p. 8 ubi citat Thesaur. dec. 40. Rot. Roman. decis. 747. num. 9. par. 4. in Nouis. Clar. in S. fin. q. 51. vers. scias etiam;* & hæc pœna confiscationis imponi potest etiã post mortem heretici, si de heresi legitimè cõstet *iuxta cap. accusatus S. in eoverò casu de Heret. in 6.* quemadmodum etiam post mortem eius memoria damnatur, ac statua cõburitur *Clar. in d. S. heresis vers. item de crimine Dian. par. 4. tr. 7. ref. 28.* tunc autem citandi sunt filij, vel heredes defuncti, illisque

danda est copia indiciorum, qui etiam per procuratorem comparere possunt, *ut dicunt DD. quos refert, & sequitur Dian. par. 4. tr. 7. ref. 28.* hoc tamen intellige intra quinquennium à die mortis defuncti: transacto enim quinquennio memoria defuncti damnari nequit, nec bona possunt confiscari *iuxta glos. communiter receptam in l. Manichæos vers. subire C. de Heret. Clar. in S. fin. q. 51. vers. scias etiam in fin.*

Dotes etiam vxorum propter heresim maritorum confiscantur, si scieter matrimonium cum Hereticis contraxerint *ex cap. decreuit, & ibi glos. in ver. tunc de Heret. in 6.* sed probanda est talis scientia, quia ignorantia in dubio præsumitur *l. verius ff. de Prob.*

Item propter huiusmodi crimen vacant beneficia ipso iure *cap. ad abolendam ex de Heret. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 3. ref. 455.* quorum collatio in tali casu reservatur Papæ *ex constitutione Pij V. ut d. Barbof. in d. cap. ad abolendam num. 5.* Huiusmodi autem beneficia etiam ante sententiam declaratoriam possunt tamquam vacantia impetrari, cū illa sententia non priuet, sed priuatum declarat, *ut decisum refert Ricc. in Collect. dec. 3640. par. 8.* non tamen tenetur reus dimittere beneficia ante sententiam criminis declaratoriam, *Barbof. in d. cap. ad abolendam num. 8.*

Addunt alij, quod etiam ipso iure vacant pensiones, & beneficia filiorum heretici etiam prius obtenta, *Ricc. loc. cit. ubi etiam refert,*

ita resoluisse Rot. in vna Con-
chen pensionis 6. Martij 1598. co-
ram Peregrino. sed hoc de con-
suetudine non feruatur, vt dicit
Clar. in S. Hæresis vers. Item Cle-
rigus.

Item propter hæresim Iuspa-
tronatus amittitur c. cum secun-
dum de hæret. in 6. & tunc Iuspa-
tronatus non transit ad fiscum,
sed liberatur beneficium, & illud
ius applicatur ecclesiæ, vt dicunt
DD. apud Leon. in Thes. for. Ecclef.
par. 2. cap. 6. n. 32.

Obserua tamen, quod per con-
demnationem, vel confiscatio-
nem factam à Iudice seculari
Reus non amittit Iuspatronatus,
iuxta glos. in Clem. Pastoralis ver.
subiecta de sent. & re iud. quam
communiter sequuntur Doctores,
vt d. Leo loca cit. num. 33. quicquid
dicat glos. in cap. filijs ver. propin-
quis 16. q. 7.

- 29 Si verò hæreticus præuia pœ-
nitentia paratus sit redire ad fi-
dem Ecclesiæ, pro prima vice,
non traditur Curie seculari, nec
eius bona confiscantur, sed abiur-
ratione de formali publicè facta
ad pœnam carceris, vel tiremiû,
vel aliam arbitrariam iuxta deli-
cti, & personarum qualitatem,
damnatur d. cap. ad abolendam de
Hæret. Megal. in Promptuar. ver.
abiuratio hæresim n. 1. Boss. in tit.
de Hæret. n. 17. & seq. Clar. in S.
hæresis vers. sed quero Piasec. in
Prax. Episc. par. 2. cap. 4. n. 43. vers.
in alijs autem Dian. par. 4. tr. 7. ref.
24. etiam si post sententiam pœ-
niteat Clar. loco cit. vers. sed vsque
Boss. ubi supra n. 20. immò suffice-

ret, si pœniteat, postquam è car-
ceribus in Ecclesiã pro publica
fidei actione ducitur, modò spe-
cialia conuersionis signa tunc
ostenderit, vt dicunt DD. apud
Dian. d. ref. 24.

- 30 Secus dicendum est in hæreti-
co relapso, qui scilicet post abiur-
rationem erroris deprehensus
fuerit in abiuratam hæresim re-
cidisse; tunc enim sine vlla au-
dientia seculari Iudicio relin-
quitur puniendus d. cap. ad abolendam: idemque dicendum, si quis
errauit in vna specie hæresis, vel
in vno articulo, & abiurauit hæ-
resim simpliciter, & postea errat
in alio cap. accusatus. S. eum verò
de Hæret. in 6. & est communis
opinio, vt d. Bonacoff. relatus in
Sijntagm. opin. comm. tit. de Hæresi
cap. 1.

Pro relapso etiam habetur ne-
gans Trinitatem, aut Diuinitatē
Christi Domini, aut eius concep-
tionem de Spiritu Sãcto, aut eius
mortem, vt nos redimeret, aut
Virginitatem Virginis Mariæ:
vnde in his casibus etiam pro-
prima vice tradendus est Curie
seculari ex consuetudine Clemen-
tis VIII. incip. Dominici Gregis,
quam refert Quarant. in ver. Hæ-
retici. eademque pœna puniuntur
Magistratus, ac Domini Ec-
clesiastici, vel temporales schis-
matici, aut hæretici, seu hæresim
vel schisma excitantes, qui que
hæresim Principi persuadere tē-
tauerint, vt d. Dian. par. 4. tr. 7. ref.
24. vers. notandum est tamen Pia-
sec. in Prax. par. 2. cap. 4. numer. 43.
vers. qui item.

Simi-

Similiter relapsus censetur, ac relapforum pœna punitur qui pœnitentiam sibi iniunctam per Inquisitores non adimplet *d. p. ad abolendam de Heret. Ricc. in Collet. decis. 123. par. 1. Megal. var. resol. to. 2. ref. 149. Barbof. in d. cap. ad abolendam. nu. 17. idem dicendū* 31 de Hereticis fictione iuris impœnitentibus, quales sunt qui legitimis testibus conuicti negant, se hæresim commisisse *iuxta communem, & receptam opinionem DD. quos refert Clar. in d. S. heresis vers. & nota. eademq; pœna plectitur confitens diminutus, qui scilicet non fatetur omnes suos errores, aut omnes qualitates, quæ respiciunt veram, & formatam hæresim: vel non omnes complices reuelauit, dummodò diminutio plenè probetur, & circa illa non præsumatur obliuio, quod relinquatur arbitrio prudentis Iudicis, ut dicunt DD. quos refert, & sequitur Dian. par. 4. tr. 7. ref. 25*

Notandum est etiam, quod si talis reus aliquos complices in suo examine subicit, quia ex relatione sibi grane damnum imminebat, non esset tunc indistinctè puniendus, & Curia seculari tradendus tamquam diminutus, sed mitius damnandus, ut *d. Frei. in addit. ad tract. de Confess. sollicit. q. 19. n. 15. quæ refert idē Dian. p. 1. tr. 4. ref. 7. vers. Hinc Pegna &c.*

Item relapsus etiam dicitur, si fugiat è carcere, illo extracto *secundum Barbof. in d. cap. ad abolendam. nu. 16. & alios. sed contrarium videtur verius; hoc enim casu hereticus reconciliandus est, sed ma-*

ior pœnitentia pro fuga ei iniungi debet *Dian. d. p. 4. tr. 7. ref. 14. ubi citat. Soss. in Appor. lib. 3. c. 29. n. 5.*

Curia quoque seculari traditur qui abiurare recusat *ex constitut. Martini V. quæ refert Dian. d. par. 2. tr. 7. ref. 14. vers. nota etiā:* 31 Obserua tamen, quod huiusmodi hereticis, etiā si pluries sint relapsi, si pœnitentiam egerint, non denegantur sacramenta Confessionis, & eucharistiæ; quia ecclesia nulli claudit gremiū redeunti: nō tamen euitadunt pœnam corporalem, sed tūc prius laqueo suspenditur, & deinde mortui igne crematur *c. super eo, ubi glos. de Heret. in 6.*

32 Obserua 2. quod si reus in tortura hæresim confiteatur, & deinde huiusmodi confessionem extra tormenta ratificet, reconciliandus est; quia in tali casu hæc confessio libera, ac spontanea censetur, & ita omnium consensu receptum esse dicit *Simanc. in Enchir. tit. 58. n. 14. Roias de Heret. p. 2. n. 292. quos refert Dian. p. 4. tr. 7. ref. 24. vers. non desinam, & vers. seq.*

33 Obserua 3. quod non dicitur verè in hæresim relapsus ob non adimpletam pœnitentiam qui verè prius in hæresim nō est lapsus: sed iterum est ei alia pœnitentia iniungenda arbitrio Inquisitorū; *Megal. var. resol. to. 2. ref. 149. nu. 8. ubi citat. Simanc. de Cathol. Instit. tit. 47. rubr. de Pœnit. & Conuers. n. 77. & Farinac. de Heres. q. 193. n. 147. vel tamquam impœnitens puniendus est pœna arbitraria, ut d. Dian. p. 4. tr. 6. ref. 14. vers. dicendum est igitur.*

Vnde suspectus de vehementi nõ dicitur verè relapsus ex eo, quod iterum de vehementi suspectus sit; sed ex his duabus suspitionibus vehementibus violèta suspicio procedit, *Megal. loco cit. nu. 7. & in promptuar. ver. Abiuratio heresum. nu. 2. vbi citat Farinac. de Hæres. q. 95. num. 25.*

34 An verò damnandus sit tamquam relapsus is, qui de formali abiuravit, si de secundo lapsu vehementer suspectus sit? negat Ricc. in *Collect. decis. 123. par. 1. & alij apud Dian. p. 4. tr. 7. ref. 26. vers. solum hic*, vbi dicit, quod ita seruetur per Inquisitores Italiae; & hæc quidem sententia benignior est; sed contrariam existimo in iure veriorè *per text. expressum in cap. accusatus de Hære. in 6. vbi dicitur, quod si quis abiuravit hæresim, de qua erat vehementer suspectus, & deinde cõstet, in eandem hæresim incidisse, censetur relapsus, ac relapsorum pœna punitur, etiamsi prima hæresis non fuerit plenè probata, & ita tenet Sylu. in ver. hæresis 1. n. 15. Megal. var. resol. to. 2. ref. 149. n. 7. vbi asserit, quod relapsus dicitur, quando plenè constat de vno lapsu priori, vel posteriori.*

35 Obserua 4. quod si relapsus sponte, & non ex metu, nec iudicij præuenti redeant ad ecclesiam, eorum vitæ parcitur, *Sancta rell. in Tract. de Hæres. c. 42. n. 18. Decian. in Tract. crim. lib. 5. c. 56. n. 12. & alij apud Barbos. in d. cap. ad abolendam n. 20. & 21.*

cusans tunc curiæ seculari traditur, quando aut confessus, aut conuictus, aut in heresi manifestè deprehensus fuit: si verò non fuerit confessus, vel conuictus, non est statim tradendus Curie seculari, sed prius excommunicari debet; & si per annum pertinaciter in excommunicatione persistat, tamquam hereticus condemnatur *Dian. par. 4. tr. 7. ref. 14. vers. nota etiam, vbi citat Umbert. Locat. in Prax. Inquis. ver. suspicio n. 8. Hyppolit. Riminald. lib. 4. conf. 395. n. 64. Eijmeric. in Direct. Inquis. par. 2. q. 55.*

36 Queres, qua pœna puniantur fautores, receptatores, vel defensores hæreticorum?

Resp. quod si id faciant ex motiuo heresis, vel intentione fauendi heresi, incurrunt in excommunicationem contentam in Bulla Cene in princ. *Bon. in cin. de Censur. in part. disp. 1. q. 2. pun. 3. num. 1. & seq. Barbos. in cap. excommunicamus 1. §. credentes n. 23. de Hæret. Graff. decis. aur. par. 1. lib. 2. cap. 9. num. 9. & seq. & alij communiter*; præterea arbitraria pœna puniuntur, & abiurant etiam de leui, vel de vehementi iuxta qualitatem circumstantiarum, iudiciorum, & personarum, *vt dicunt DD. apud Dian. d. par. 4. tr. 7. ref. 21.* sc̄cus dicendum est, si quis beneficium faciat heretico ratione amicitiae, vel consanguinitatis, vel metus, vel ob aliam similem causam; tunc enim non incideret in dictam excommunicationem, *arg. cap. accusatus §. ille quoque, vbi glos. in ver. non possit, & §. sacerdo.*

cerdotes de Heret. in 6. N. u. c. 27. n. 55. Bonacin. loco cit. & alij, & lenius in tali casu punitur, videlicet vel exilio, vel multa pecuniaria, & ad summum abiurat de leui arg. l. 2. ff. de Recept. Dian. par. 4. tr. 7. ref. 21.

In dubio autem presumitur quis prestare auxilium, vel favore hereticis propter sanguinis coniunctionem, seu amicitiam, non autem propter heresim: nisi receptans sit extraneus, tunc enim cessat naturalis affectio, & inclinatio, *Bonacin. de Censur. in part. disp. 1. q. 2. pun. 3. n. 2. in fin.*

37 Quæres 2. an hereticus pœnitens remaneat inhabilis ad retinenda beneficia post abiuratum heresim?

Resp. quod si hereticus confessus fuit heresim, vel de ea in actis conuictus fuit, tunc abiurans remanet inhabilis ad beneficia, & officia retinenda, & obtinenda, donec fiat habilis per dispensationem Papæ: quia in tali casu constat, eum fuisse hereticum. *Nau. cons. 18. n. 6. de Heret. Barbosa. in d. cap. ad abolendam n. 10. idem dicendum, si abiuravit ob suspicionem violentam, tunc enim sicut verè, & formaliter hereticus est habendus, ut post Eymen. & Pegn. d. Megal. in Promptuar. ver. abiuratio heresim n. 5: secus esset, si abiuraverit heresim ob suspicionem leuem, vel vehementem: hoc enim casu non remaneret inhabilis ad beneficia, & Canonicatus etiam in Cathedra si obtinendum, nec priuatur ob*

tētis cum verè non sit hereticus, sed potius per abiurationem se purgat, ostenditque se innocētē contra suspicionem ortam, ut dicunt DD: supra citati, quibus adde Bonacoss: relat. in Syntag: opin: comman: tit. de heresi cap: vn: Ricco: in Collect: decis: 123: par: 1: & in Prax: for: eccles: par: 1: ref: 438: ubi refert, ita resouisse Rot. in vna Gadicēf. Canonicatus 20: Iunij 1587: coram Comitulo.

38 An verò remaneat inhabilis ad audiendas confessiones? affirmatiuè respondeo, si de formalī, aut de violenta, vel etiam vehemēti abiurauit, secus si de leui, ita sentit Ricco: in Collect: decis: 567. par: 3:

39 Quæres 3. an in causa heresis admittantur testes singulares, & alij inhabiles vel minus idonei? Resp. quod huiusmodi testes non solum faciunt indicium ad torturam, sed etiam probant ad imponendam pœnam extraordinariam, exceptis inimicis, cap. in fidei, & cap. accusatus §. licet de Heret. in 6. Genuens. in Prax. Archiep. cap. 68. num. 11. Dian. par. 4. tr. 7. ref. 31. & tr. 8. ref. 57. nō tamen probant ad conuincendum de heresi, & ad imponendam pœnam ordinariam: tunc enim requiruntur duo saltem testes, qui sint cōtestes, fide digni, & omni exceptione maiores, inter quos admittitur etiam Denunciator iuxta cap. in omni de Testib. Piasec in Prax. d. par. 2. cap. 4. num. 41. & alij communiter.

Hos tamen intellige, quando reus

reus esset male vite, & fame, tunc enim posset pena ordinaria puniri ex testimonio duorum testium secus si reus esset integre fame, & vita incorrupta; hoc enim casu non esset incongruum, aut differre supplicium, donec forte alia addantur probationes, aut mitius punire *Pegn. in Direct. Inquis. comment. 20. Rotas de Heret. par. 2: n: 103: quos refert Dian. par. 4: tr: 7. ref: 32: qui eadem. par. 4: tr: 6: ref: 111* dicit, quod hodie vt plurimum, non damnatur hereticus ad penam ordinariam, nisi aduersus illum adsint tres testes contestes omni exceptione maiores.

40 Notandum est autem, quod condemnatus in penam arbitrariam ex defectu probationis, superueniente deinde legitima heresis probatione, potest vt hereticus in penam ordinariam damnari, ac brachio seculari tradi, *Dian. par. 4: tr: 7: ref: 35: ubi citat Sous. in Aphor. Inquis. lib: 2: cap. 37: n: 8: & 9: & alios:*

41 Notandum 2: quod in hoc crimine sufficit etiam violenta presumptio ad condemnandum, puta si citatus ad respondendum deinde contumax per annum fuit, vel per idem tempus excommunicationem sustinuit *cap: cum contumacia, ubi glo: de Heret. in 6: quod procedit, etiam si a principio esset tantum leuiter de heresi suspectus; nam si ob eam causam, citatus, vt respondeat, negligat intra terminum assignatum respondere, illa leuis suspicio transit in vehementem; si vero in illa negligentia per annum perseue-*

ret, suspicio vehemens transit in violentam, & ideo post annum vt hereticus condemnatur *Eymer. in Direct. par: 3: q: 47: quem refert Dian. par: 4: tr: 7: ref: 18: Clar. in S: heresis vers: ite de crimine Bonac. de Censur: disp: 2: q: 2: pun: ult: n: 2: Bossit: de Heret: num: 5:*

S V M M A R I V M.

- 1 InforDESCENS per annum in excommunicatione an, & quando sit suspectus de heresi.
- 2 Item quando possit vt hereticus condemnari.
- 3 InforDESCENS per annum in excommunicatione habetur pro confessio, & conuictio de eo crimine, cuius causa excommunicatus fuit.
Quando possit beneficijs priuari, ibidem.
- 4 Excommunicatus etiam post sententiam potest probare suam innocentiam.
- 5 Talis inforDESCENS per annum potest etiam arbitraria pena puniri,
Eadem pena plebitur inforDESCENS per mensem continuatum in excommunicatione; ibidem.
- 6 InforDESCENTI per annum non prodest absolutio, que a summo Pontifice in impetrationibus gratiarum conceditur.

